

הלכות אסורי ביאה פרק י

א. כל היולדת טמאה כנדה, ואף על פי שלא ראת דם. ואחד היולדת חי, או מת, ואפלו נפל אם זכר, יושבת לזכר; ואם נקבה, יושבת לנקבה: והוא, שתגמר צורתו; ואין צורת הולד נגמרת לפחות מארבעים יום, אחד הזכר ואחד הנקבה. והמפלת בתוך ארבעים יום אינה טמאה לידה, אפלו ביום ארבעים.

ב. הפילה ביום ארבעים ואחד מאחר התשמיש הרי זו ספק יולדת, ותשב לזכר ולנקבה ולנדה; היתה צורת האדם דקה ביותר, ואינה נפרת בעליל הרי זו תשב לזכר ולנקבה, וזה הוא הנקרא שפיר מרקם.

ג. איזה הוא שפיר מרקם: תחלת בריתו שלאדם גופו כעדרשה, שתי עיניו כשתי טפי זבוב מרחקות זו מזו, שני חטמיו כשני טפי זבוב מקרובין זה לזה, פיו פתוח כחוט השערה, וחתוף ידיים ורגלים אין לו.

ד. נתבארה צורתו יתר מזה, ועדין אינו נפר בין זכר לנקבה אין בודקין אותו במים אלא בשמן, שהשמן מצחצחו; ומביא קיסם שראשו חלק, ומנענע באותו מקום ממעלה למטה: אם מסכסך, בידוע שהוא זכר; ואם ראה באותו מקום פשעורה סדוקה, הרי זו נקבה ואינה צריכה בדיקה. ובכל אלו הרקימות שלנפלים, אין נותנין לה ימי טהר עד שישעיר הולד.

ה. הפילה חתכה לבנה אם נקרעה ונמצא בה עצם, הרי זו טמאה לידה; הפילה שפיר מלא מים, מלא דם, מלא גנינים, מלא בשר הואיל ואינו מרקם, אינה חוששת לולד.

ו. יוצא דפן אין אמו טמאה לידה, ואין לו ימי טמאה וימי טהרה: שנאמר "אשה פי תזריע, וילדה" (ויקרא יב), עד שתלד ממקום שמזרעת. המקשה וילדה ולד דרך דפן הרי דם הקשי הבא דרך הרחם, זיבות או נדה, ודם היוצא דרך הדפן, טמא. ואם לא יצא דם דרך הרחם הרי האשה טהורה, אף על פי שהדם שיצא מדפנה טמא: שאין האשה טמאה, עד שיצא מדוה דרך ערותה.

ז. נתחתך הולד במעיה, ויצא אבר אבר בין שיצא על סדר האברים, כגון שיצאה הרגל ואחריה השוק ואחריה הירך, בין שיצא שלא על הסדר אינה טמאה לידה, עד שיצא רבו; ואם יצא ראשו כלו כאחת, הרי זה כרבו. ואם לא נתחתך, ויצא כדרכו משתצא רב פדחתו הרי זה כילוד, ואף על פי שנתחתך אחר כך. הוציא העבר ידו והחזירה, אמו טמאה לידה מדברי סופרים; ואין לה ימי טהר, עד שיצא הולד או רבו, כמו שאמרנו.

ח. המפלת כמין בהמה חיה ועוף אם היו פניו כפני האדם, הרי זה ולד: אם זכר, תשב לזכר, ואם נקבה, תשב לנקבה, ואם אין נפר בין זכר לנקבה, תשב לזכר ולנקבה ואף על פי ששאר הגוף דומה לבהמה או לחיה או לעוף. ואם אין פניו כצורת פני האדם אף על פי ששאר הגוף גוף אדם שלם, וידיו ורגליו ידי אדם ורגליו, והרי היא נקבה או זכר אינו ולד, ואין אמו טמאה לידה.

ט. ואִיזוֹ הִיא צוּרַת פְּנֵי הָאָדָם שֶׁהִיָּה הַמַּצָּח וְהַגְּבִינִין וְהָעֵינַיִם וְהַלְסָתוֹת וְגִבּוֹת הַזֶּקֶן, כְּצוּרַת הָאָדָם; אֲבָל הִפָּה וְהָאֲזָנִים וְהָאָף אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן כְּשֶׁלִּכְהֶמָּה וְחִיָּה, הָרִי זֶה וְלֹד.

י. הַמַּפְלֶת דְּמוֹת נָחַשׁ אִמּוֹ טְמֵאָה לִידָה, מִפְּנֵי שֶׁגִּלְגַּל עֵינָיו עָגוּל כְּשֶׁלָּאָדָם. הַמַּפְלֶת דְּמוֹת אָדָם שִׁישׁ לוֹ כְּנָפִים שֶׁלִּבְשָׁר, אִמּוֹ טְמֵאָה לִידָה. נִבְרָא בְּעֵין אַחַת וַיֵּרָךְ אַחַת אִם הָיוּ מִן הַצַּד, שֶׁהָרִי הוּא כִּחְצֵי אָדָם אִמּוֹ טְמֵאָה לִידָה; וְאִם הָיוּ בְּאַמְצַע אִמּוֹ טְהוֹרָה, שֶׁהָרִי זֶה בְּרִיָּה אַחֲרָת.

יא. נִבְרָא וְשֵׁט שָׁלוֹ אָטוּם, אוֹ שֶׁהִיָּה חֶסֶר מִטְבוּרוֹ וּלְמַטָּה וְהָרִי הוּא אָטוּם, אוֹ שֶׁהִיָּתָה גִלְגָּלָתוֹ אָטוּמָה, אוֹ שֶׁהָיוּ פָּנָיו טוֹחוֹת וְאֵין בָּהֶן הֶכֶר פָּנִים, אוֹ שִׁישׁ לוֹ שְׁנֵי גִבִּין וּשְׁתֵּי שְׁדָרוֹת, אוֹ שֶׁהִפִּילָה בְרִית רֹאשׁ שְׁאִינוֹ חֲתוּךְ, אוֹ יָד שְׁאִינוֹ חֲתוּךְ כָּל נֶפֶל מֵאִלוֹ, אִינוֹ וְלֹד וְאֵין אִמּוֹ טְמֵאָה לִידָה; אֲבָל אִם הִפִּילָה יָד חֲתוּכָה וְרָגַל חֲתוּכָה הָרִי חֲזָקָתָה מוֹלֵד שָׁלֵם, וּמִצְטָרְפִין לָרֵב אֲבָרָיו.

יב. פְּעָמִים יִקְפֶּה מִשָּׂאֵר הַדָּמִים שֶׁנוֹצֵר מֵהֶם הָאָדָם, חֲתָפָה כְּמוֹ לְשׁוֹן הַשּׁוֹר, וְתִהְיֶה כְּרוּכָה עַל מְקָצַת הַוּלֵד; וְהִיא הַנִּקְרֵאת סִנְדֵּל. וְלַעוֹלָם לֹא יַעֲשֶׂה סִנְדֵּל זֶה, אֲלֹא עִם וְלֹד; אֲבָל חֲתָפָה שֶׁנוֹצְרָה לְבִדָּה בְּלֹא וְלֹד, אֵינָה נִקְרֵאת סִנְדֵּל. וְרֵב הָעֲבָרִים, לֹא יִהְיֶה עִמָּהֶם סִנְדֵּל. וּפְעָמִים יִפָּה הַמַּעֲבֶרֶת דָּבָר עַל בִּטְנָה, וַיִּפְסֹד הָעֶבֶר וַיַּעֲשֶׂה כְּסִנְדֵּל זֶה; וּפְעָמִים יִשָּׂאֵר בּוֹ הֶכֶר פָּנִים, וּפְעָמִים יִיבֹשׁ הַוּלֵד וַיִּשְׁתַּנֶּה וַיִּקְפָּאוּ עָלָיו הַדָּמִים עַד שֶׁלֹּא יִשָּׂאֵר בּוֹ הֶכֶר פָּנִים.

יג. לְפִיכֶךְ הַמַּפְלֶת זָכָר וְסִנְדֵּל עִמּוֹ אֵף עַל פִּי שְׁאִין הֶכֶר פָּנִים בְּסִנְדֵּל הָרִי זֶה תִּשָּׁב לְזָכָר וּלְנִקְבָּה, שֶׁמָּא סִנְדֵּל זֶה נִקְבָּה הָיָה; וְחֲמִירָה הַחֲמִירוֹ בּוֹ לְטֵמֵא בּוֹ מִשּׁוּם וְלֹד, אֵף עַל פִּי שְׁאִין בּוֹ צוּרַת פָּנִים, הוּאִיל וְהִיא טְמֵאָה לִידָה, מִפְּנֵי הַוּלֵד שֶׁעִמּוֹ.

יד. הַחוֹתֵלֶת הָעֵבֶה שֶׁהִיא כְּמוֹ חֶמֶת שֶׁבְּתוּכָה נּוֹצֵר הַוּלֵד, וְהִיא מְקַפֶּת אוֹתוֹ וְאֵת הַסִּנְדֵּל אִם הָיָה עִמּוֹ סִנְדֵּל, וּכְשִׁיגִיעַ זְמָנוֹ לְצֵאת קוֹרֵעַ אוֹתָהּ וַיּוֹצֵא הִיא הַנִּקְרֵאת שְׁלִיָּה; וְתַחֲלַת בְּרִיתָהּ דּוּמָה לְחוּט שְׁלַעֲרֵב, וְחִלּוּלָה כְּחִצּוֹצֶרֶת, וְעֵבֶה כְּקִרְקָבֵן הַתְּרַנְגּוּלִים. וְאֵין שְׁלִיָּה פְּחוּתָה מִטֶּפֶח.

טו. הַמַּפְלֶת שְׁלִיָּה, תִּשָּׁב לְזָכָר וּלְנִקְבָּה לֹא שֶׁשְׁלִיָּה וְלֹד, אֲלֹא שְׁאִין שְׁלִיָּה בְּלֹא וְלֹד; הִפִּילָה נֶפֶל, וְאַחֵר כֶּךָ הִפִּילָה שְׁלִיָּה חוֹשְׁשִׁין לְשְׁלִיָּה, וְהָרִי הִיא כּוֹלֵד אַחֵר, וְאֵין אוֹמְרִין זֶה שְׁלִיָּת הַנֶּפֶל, שְׁאִין תּוֹלִין אֵת הַשְׁלִיָּה אֲלֹא בּוֹלֵד שְׁלִקְיָמָה. לְפִיכֶךְ אִם יִלְדָה וְלֹד שְׁלִקְיָמָה, וְהִפִּילָה שְׁלִיָּה אֶפְלוֹ אַחֵר שְׁלוּשָׁה וְעֶשְׂרִים יוֹם תּוֹלִין אוֹתָהּ בּוֹלֵד; וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לְוֹלֵד אַחֵר, שֶׁהוּלֵד קָרַע הַשְׁלִיָּה וַיּוֹצֵא.

טז. הִפִּילָה שְׁלִיָּה תַחֲלָה, וְאַחֵר כֶּךָ יִלְדָה וְלֹד שְׁלִקְיָמָה חוֹשְׁשִׁין לְשְׁלִיָּה שֶׁהִיא וְלֹד אַחֵר, וְאֵין תּוֹלִין אוֹתָהּ בּוֹלֵד הַבֹּא אַחֲרֶיהָ: שְׁאִין דְּרָכָה שְׁלִשְׁלִיָּה, לְצֵאת לִפְנֵי הַוּלֵד. יֵצֵאת מְקָצַת הַשְׁלִיָּה בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וּמְקָצָתָה בְּשְׁנֵי מוֹנִין לָהּ מִיּוֹם רִאשׁוֹן, וְאֵין נוֹתְנִין לָהּ יָמֵי טְהוֹרָה אֲלֹא מִיּוֹם שְׁנֵי לְהַחֲמִיר.

יז. הִפִּילָה דְּמוֹת בְּהֶמָּה חִיָּה וְעוֹף, וְשְׁלִיָּה קְשׁוּרָה בּוֹ אֵין חוֹשְׁשִׁין לְוֹלֵד. וְאִם אֵינָה קְשׁוּרָה בּוֹ, מְטִילִין עָלֶיהָ חֲמֹר שְׁנֵי

וְלִדּוֹת: שְׁאֵנִי אוֹמֵר, שְׁמָא נִמּוּחַ שְׁפִיר מֶרְקָם שְׁהִיָּה בְּשִׁלְיָה זֶה, וְשְׁמָא נִמּוּחָה הַשִּׁלְיָה שֶׁלְשִׁפִּיר זֶה, שֶׁהוּא דְמוּת בְּהֵמָה וְחִיָּה.

יח. כָּל אֱלוֹ שְׁחוּשְׁשִׁין לְשִׁלְיָה, אֵין נִוְתַנִּין לָהֶן יָמֵי טַהַר; וְכָל מִי שֶׁהִפִּילָה דְבָר שְׁאֵינִו וְלֹד, אוֹ שְׁפִיר, בְּתוֹךְ אַרְבָּעִים יוֹם, שְׁעָדִין לֹא נִגְמְרָה צוּרְתּוֹ וְאִם יֵצֵא עִמּוֹ דָם, הָרִי זֶה נָדָה אוֹ זָכָה; וְאִם יֵצֵא יָבֵשׁ בְּלֹא דָם, הָרִי זֶה טַהוּרָה.

יט. מִי שִׁילְדָה זָכָר וְנִקְבָּה תְּאוּמִים, תֵּשֵׁב לְנִקְבָּה; יִלְדָה טַמְטוּם אוֹ אֲנֶדְרָגִינוּס, תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלְנִקְבָּה. יִלְדָה תְּאוּמִים אֶחָד זָכָר וְהַשְׁנִי טַמְטוּם אוֹ אֲנֶדְרָגִינוּס, תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלְנִקְבָּה; הָאֶחָד נִקְבָּה וְהַשְׁנִי טַמְטוּם אוֹ אֲנֶדְרָגִינוּס, תֵּשֵׁב לְנִקְבָּה בְּלֹד: שֶׁהַטַּמְטוּם וְהָאֲנֶדְרָגִינוּס סָפֵק הֵן, שְׁמָא זָכָר הֵן אוֹ שְׁמָא נִקְבָּה.

כ. הָאִשָּׁה שֶׁחֻזְקָה מְעַבְרָת, וְיִלְדָה, וְאֵין יָדוּעַ מַה יִּלְדָה כְּגוֹן שְׁעַבְרָה בְּנֶהָר וְהִפִּילָה שָׁם, אוֹ שֶׁהִפִּילָה לְבוֹר, אוֹ שֶׁהִפִּילָה וְגִרְתּוֹ חִיָּה הָרִי זֶה בְּחֻזְקַת שֶׁהִפִּילָה וְלֹד, וְתֵשֵׁב לְזָכָר וְלְנִקְבָּה; אָבֵל אִם לֹא חֻזְקָה מְעַבְרָת, וְהִפִּילָה, וְאֵין יָדוּעַ מַה הִפִּילָה הָרִי זֶה סָפֵק יוֹלְדָת, וְתֵשֵׁב לְזָכָר וְלְנִקְבָּה וְלִנְדָה.

כא. כָּל מְקוֹם שְׁאִמְרָנוּ תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלְנִקְבָּה, כִּיֻּצַּד דִּינָה: תִּהְיֶה אֲסוּרָה לְבַעֲלָה אַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם, כִּיּוֹלְדָת נִקְבָּה, שְׁבַעַה הָרָאשׁוֹנִים וְדָאִי, וְהַשְּׁבַעַה הַשְּׁנָיִים סָפֵק; וְאֵין נִוְתַנִּין לָהּ יָמֵי טַהַר אֱלָא עַד אַרְבָּעִים יוֹם, כִּיּוֹלְדָת זָכָר. וְאִם רָאֲתָה דָם אַחֵר הָאֲרָבָעִים עַד שְׁמוֹנִים אֵינִו דָם טַהַר, אֱלָא סָפֵק דָם נָדָה, אוֹ סָפֵק דָם זִיבָה אִם בָּא בִימֵי הַזִּיבָה, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ. וְכֵן אִם רָאֲתָה דָם בְּיוֹם אֶחָד וְשְׁמוֹנִים בְּלֹד הָרִי זֶה סָפֵק נָדָה, וְתֵשֵׁב שְׁבַעַת יָמֵי נָדָה, שְׁמָא נִקְבָּה יִלְדָה, שְׁאֵין לָהּ וְסֵת נָדוּת עַד אַחֵר מְלֹאת, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ.

כב. כָּל מְקוֹם שְׁאִמְרָנוּ תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלְנִקְבָּה וְלִנְדָה, כִּיֻּצַּד דִּינָה: תִּהְיֶה אֲסוּרָה לְבַעֲלָה אַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם, כִּיּוֹלְדָת נִקְבָּה. וְאִם רָאֲתָה דָם בְּיוֹם אֶחָד וְשְׁמוֹנִים, הָרִי זֶה סָפֵק נָדָה; וְכֵן אִם רָאֲתָה דָם בְּיוֹם אַרְבַּעַה וְשְׁבַעִים וּבְיוֹם אֶחָד וְשְׁמוֹנִים, הָרִי זֶה סָפֵק נָדָה; וְכֵן אִם רָאֲתָה דָם בְּיוֹם אֶחָד וְאֲרָבָעִים אָף עַל פִּי שְׂרָאָת בְּיוֹם אַרְבַּעַה וְשְׁלוּשִׁים, הָרִי זֶה סָפֵק נָדָה, וְאֲסוּרָה לְבַעֲלָה עַד לֵיל שְׁמוֹנָה וְאֲרָבָעִים, כִּיּוֹלְדָת זָכָר. וְאֵין נִוְתַנִּין לָהּ יָמֵי טַהַר כָּלֵל, כְּנָדָה; וְהָרִי הִיא כְּמִי שֶׁלֹּא יִלְדָה.

כג. וְכָל דָם שֶׁתִּרְאָה מִיּוֹם שֶׁהִפִּילָה עַד שְׁמוֹנִים יוֹם אִם בָּא בִימֵי נָדָתָה, הָרִי זֶה סָפֵק נָדָה מֵאַחֵר הַשְּׁבַעַה מִיּוֹם שֶׁהִפִּילָה; וְאִם בָּא בִימֵי זִיבָתָה, הָרִי זֶה סָפֵק זָכָה: שְׁכָּל יָמֵי מְלֹאת, אֵין בָּהֶן וְסֵת. וְכֵן אִם רָאֲתָה בְּיוֹם אֶחָד וְשְׁמוֹנִים עָדִין הִיא מְקַלְקֶלֶת, וְתִהְיֶה סָפֵק נָדָה, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ, אָף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָאָת אֱלָא יוֹם אֶחָד. וְכִשְׂיִקְבַּע לָהּ הַוְסֵת אַחֵר הַשְּׁמוֹנִים, יִסּוּר קְלָקוּלָה, וְתַחֲזוֹר לִהְיוֹת נָדָה וְדָאִית, אוֹ זָכָה וְדָאִית. וְכֵן מִיּוֹם שֶׁהִפִּילָה עַד שְׁבַעַה יָמִים; וְתִהְיֶה נָדָה וְדָאִית, אִם הִפִּילָה בְּתוֹךְ יָמֵי נָדָתָה, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ.